

EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA

Reka w reke

EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA - PRZYSZŁOŚĆ POLSKIEJ OŚWIATY

Edukacja włączająca to jedno z najczęściej powtarzanych pojęć w kontekście zmian polskiego systemu edukacji. Ten zdobywający w naszym kraju coraz większe uznanie sposób organizacji nauczania i pracy szkoły jest bardzo odmienny od tradycyjnego podejścia do oświaty. Choć jego najważniejszy cel nie różni się od głównego celu klasycznego nauczania – jest nim osiągnięcie jak najlepszych rezultatów uczniów – to inna jest metoda osiągnięcia sukcesu. Edukacja włączająca zakłada bowiem grupowe współdziałanie uczniów, którzy są uzdolnieni w różnym stopniu – zarówno tych wybitnie, jak i przeciętnie utalentowanych, ale także uczniów z różnymi deficytami i niepełnosprawnościami. Jak pogodzić te, wydawać by się mogło, sprzeczne ze sobą cele?

Dostępność i empatia

Najważniejszym przesłaniem edukacji włączającej jest stworzenie przestrzeni, która zapewni uczestnictwo każdego dziecka i ucznia w szeroko rozumianym procesie uczenia się. Chodzi zarówno o zdobywanie nowych informacji i umiejętności, jak również rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych. Aby zapewnić warunki dla tak rozumianego uczestnictwa, szkoła powinna stać się bardziej dostępna. Chodzi zarówno o uczniów z niepełnosprawnościami, jak i tych, którzy nie mają zidentyfikowanych niepełnosprawności, ale mogą odczuwać trudności, np. z racji specyficznego sposobu uczenia się, określonych dyspozycji fizycznych lub psychicznych czy wynikających ze szczególnych zdolności. Dzięki takiemu podejściu naturalna różnorodność uczniów w klasie jest traktowana jako kapitał, a nie przeszkoda w realizacji wspólnych celów edukacyjnych.

Gdyby przyszło wybrać jedno słowo najlepiej oddające charakter edukacji włączającej, byłoby to bez wątpienia słowo „empatia”. Empatia umożliwia osiąganie wszystkim dzieciom jak najlepszych efektów kształcenia i wychowania. Kontakt dzieci ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi wyrabia w nich postawy altruistyczne, a także uczy od najmłodszych lat tolerancji i szacunku dla odmienności oraz otwartości na indywidualne cechy rówieśników. W takich warunkach znika przemoc i agresja, a rodzi się współpraca i bezpieczeństwo.

Nauka przyjemnością?

Zasady pozwalające uczniom cieszyć się procesem nauki doskonale oddają kolejne założenia edukacji włączającej. Nauczyciele zdają sobie sprawę z tego, że każdy z uczniów jest inny i niepowtarzalny oraz ma swoje słabe i mocne strony. Nauczyciele skupiają się na wyeksponowaniu potencjału, największych zdolności poszczególnych dzieci. Edukacja włączająca to również inny, zindywidualizowany system oceniania. Nauczyciele oceniają możliwości posiadane przez ucznia, zrobione postępy oraz wysiłek, jaki włożył on w konkretne zadanie. Dla jednego dziecka olbrzymim trudem może być nauczenie się jednej strofy wiersza i jej recytacja, podczas gdy inne dziecko bez większych problemów przyswoi ich pięć i wygłosi je przed klasą.

Siłą edukacji włączającej są również lekcje, które prowadzone są z wykorzystaniem zróżnicowanych metod nauczania, stymulujących i nastawionych na doświadczanie. Nauka nie polega wyłącznie na siedzeniu w ławkach i notowaniu słów nauczyciela, lecz możliwie najbardziej praktycznym przyswajaniu treści lekcyjnych, nastawionym na współpracę uczniów w parach czy zespołach. Ponadto uczniowie mogą rozwijać swoje największe zdolności poprzez uczestnictwo w kołach zainteresowań i zajęciach pozalekcyjnych. W edukacji włączającej szkoły posiadają w swojej ofercie bardzo wiele opcji spędzania czasu dla swoich uczniów – na zajęciach muzycznych rozpoczynając, a kończąc na lekcjach programowania.

Prowadzenie szkoły

Prowadzenie placówki realizującej kształcenie w myśl edukacji włączającej wymaga w pierwszej kolejności elastyczności i otwartości ze strony kadry zarządzającej i nauczycielskiej. Władze takiej szkoły muszą wyrobić w sobie nawyk szybkiego reagowania na potrzeby edukacyjne swoich uczniów. Konieczne jest wdrożenie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych i finansowych, które pozwolą szkole pracować z różnymi uczniami. Nauczyciele muszą posiadać możliwość rozwijania swoich kompetencji, aby móc optymalnie prowadzić proces kształcenia. Placówki powinny mieć również przygotowane metody współpracy ze specjalistami, zewnętrznymi instytucjami oraz rodzicami swoich uczniów. Szkoła ucząca metodą edukacji włączającej jest bowiem jednym wielkim ekosystemem, który będzie działał harmonijnie wówczas, gdy żadna jego część nie zostanie zaniedbana.

Wpływ na społeczeństwo

Zwykło się mawiać, że łańcuch jest tak silny, jak silne jest jego najszabsze ogniwo. W stwierdzeniu tym można znaleźć metaforę całego społeczeństwa. Pokolenia uczniów wychowane wg standardów podejścia edukacji włączającej to pokolenia ludzi empatycznych, pozbawionych agresji, a także świadomych swoich mocnych stron i zaangażowanych w życie lokalnych społeczności. Z edukacją włączającą jako standardem oświatowym ta piękna perspektywa społecznego rozwoju jest możliwa do osiągnięcia.

Działanie jest współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz budżetu państwa.

EDUKACJA
w zasięgu ręki

Sprawdź na: www.edukacjawzasieguarki.pl